

D. VAL. ALBERTI,
P.P. LIPSIENS.

EPISTOLA APOLOGETICA

ad
Illustriſſ. Meldens. Episcopum.

JACOB. BENIGN.
BOSSVETUM;

In qua ostenditur,

Quam frivole ac inepte

GERARDUS HAGEMANNUS,

Monach. Benedict.

In Defensione Profess. Fid. Trident.

contra A L B E R T U M

&

pro BOSSVETO

scripſerit.

L I P S I Ā,

Sumptibus Hæredum Lanckisianorum.

1696.

Vol. XLIX

LIBERIA AVGVSTI

B814-1891

POETICAE
AD PISONES

Horat. L. de Arte Poëtic. ad Pisones.

Sumite materiam vestris, qui scribitis, aquam,
Viribus: & versate diu, quid ferre recusent,
Quid valeant bumeri: Cui lecta potenter erit res,
Nec facundia deseret bunc nec lucidus ordo.
Ordinis hæc virtus erit, & Venus, aut ego fallor,
Ut jam nunc dicat: jam nunc debentia dici
Pleraque differat, & præsens in tempus omittat.

*Ssem para & accipe auream fabellam, fabulas
imo; nam me priorum nova admonuit: Nec
refert, à qua potissimum incipiam. Agnoscis,
Illustrissime BOSSVETE, alloquium Plini
Junioris, quo apud Calvisium usus est in Epistola (a)
lepidè ac eleganter; Quid? ignoscis etiam mihi Te iis-
dem plane verbis jam compellant, similemque in mo-
dum gerenti me, ubi recens fabula mihi antiquam haud
incommode in memoriam revocavit. Nosti, Episco-
porum Doctissime, Bacchum ab Aristophane (b) Leo-
nis exuviis clavaque conspicuum in theatrum olim pro-
ductum esse, qui hoc habitu ad inferos descendere vo-
luerit, ut Euripidem cum Æschylo certantem audiret.
Quod factum quemque ornatum fabula prius Herculi
tribuit, Heroi non indigno, qui leonis pelle tectus &
alterà manu clavam alteraque arcum gestans, fingeretur
ad inferos abiisse, tricipitem inde Cerberum, monstrum
horrendum, ingens, extracturus, interfектurus. Omnia
verò cum non conveniant omnibus, Bacchum Hercules
ipse, cuius ille simiam agebat, cachinno prosecutus fuit;
molli nimirum ac effeminato corpori non sine indigna-
tione ineptissime aptata videns, quæ nisi ab excelsō forti-
que animo dirigi decenter inq; usum transferri non pos-
sent.*

A 2

(a) *Lib. II, 20.*(b) *'Εν βατράχοις, sive Ranis.*

sent. Credo, Domine, Te antiquam hanc fabulam
 audiendo, præcepisse jam animo novam illam, quæ nu-
 per admodum acta fuit. Bacchus nimis Herculem
 denuo referre ausus est & Leonina ornatus clavâque ar-
 matus certamen aliorum inire finireque non erubuit,
 quod est, Scriptor ineptus minusque doctus Virum
 Magnum Celeberrimumque imitari proque ipso in are-
 nam descendere pugnareque sustinuit; aut clarus, Ger-
 ardus Hagemannus, Monachus, Te, *ROSSVETE Illu-*
strissime, repræsentare, quæque Te inter ac me in Li-
 bello Tuo *de Expositione doctrinae* (Romano-) *Catholice*
in Concilio Tridentino, imò inter Lutheranos & Papistas
 omnes super *Professione fidei Tridentinae* controversa-
 sunt, publico scripto decidere conatus fuit. Quo suc-
 cessu, hic indicabo ego, alii judicabunt. Enimvero
 abs Te, BOSSVETE, Hercule inter tuos, tam effœ-
 minatum & ad pugnam ineundam sustinendamq; minus
 aptum commilitem, tanquam Bacchum, Tua, quod
 est, Herculea figura ineptè comparentem, non applau-
 fu, sed irrisu, ceu par est, exceptum esse, nullus dubi-
 to. Tibi enim, Vir Summe, cum apparatus sit haud exi-
 lis ac modicus eorum omnium, quæ in Scriptore docto,
 modesto, eoque publicâ luce non indigno jure meri-
 toque requiruntur; dictio pura & elegans, qua Te la-
 ctei oris calamique Doctorem Lactantium assequi non
 minus, quam imitari dixerim; *Αρχιθεα* in formandis
 exprimendisque animi sensibus egregia, ut superfluum
 nihil, nihil *απροσδιόνυτον* in meditationibus verbisque
 tuis locum inveniat; Judicium, quo'd vocant, Logicum
 exquisitum, quo inter probandum, aptè argumenta-
 invenire, speciosè proponere, strenueque urgere, nec
 minus Adversariorum exceptiones decenter excipere,
 bre-

breviterque examinare, sufficienter nosti; calamus animusque in primis placidus atque lenis, ut ab aculeis verborum sententiarumque spiculis abstineas cautè prudenterque: Hæc pluraque alia in Hagemanno deficiunt prorsus, in que Tuarum virtutum locum vitia, quæ quidem illis opposita sunt, in mente, charta, voce ipsius abunde surrepserunt. Latinitas ejus passim barbara est; tantum abest, ut pro pura haberi possit. Nihil frequentius apud eum, quam (c) *strophos*, quam (d) *strophos suos*, ut errorem calami aut typi ne subesse putas, invenias; magna in Priscianum injuria, qui sexum quasi mutatum & fœmininum (*strophas*) in masculinum (*strophos*) conversum esse, ægerrime ferret. Strophus enim, quem in media infimaque latinitate locum inventisse observat *Civis tuus*, græcè latineque doctissimus, (e) nihil ad rem præsentem. *Strophus*, inquit ille, *tortus, fraudator*. Quid igitur, *necere strophos*? Quid, *doctus strophos*? Quid *stropbi Sophismatum*? Imò cum *stropbi*, fatente Hagemanno, sint verba ad decipiendum composita & inanes argutiæ, ac figmenta argutiarum; quomodo erunt fraudatores, fraudum ac argutiarum Magistri atque Architecti? Horum tamen in primis est *prædicare* (f), hoc est, barbaro vocabulo, dolose agere,

A 3

aut,

(c) In prefat. a. 3. Necrit *strophos* sophismatum: cap. 14.

pag. 177. doctus *strophos* sophismatum; ibid. pag. 179.

Stropbi sophismatum verba ad decipiendum composita & inanes argutiæ.

(d) Cap. 21. pag. 244. Dilabitur mox ad *suos strophos* & figmenta argutiarum.

(e) Du Fresne Glossar. Tom. III pag. 975.

(f) Cap. 19. artic. 3. pag. 227. Cujus exemplum in Scripturis habemus, id licet in cultu religionis *practicamus*.

aut, ut ipse amat loqui (g), *falsificare*; quanquam de iis etiam, qui verba in foro, aut medicinam apud ægrotos, aut aliud quid faciunt, vulgo dicatur, ringente semper Latinæ lingvæ genio, cui hæc, scilicet, elegantia est integrata pariter ac ignota. Quomodo itaque ferret in Ecclesiâ, dicentem de eâ, quod dogma Christianum à CHRISTO institutum, nec non aliquid in cultu religionis licet *practicet?* *Impartiale* (h) verò judicium quid est, nisi indicium Grammaticæ barbariei, proditum turpissime, ubi lectorem ipse requirit æqvum studioque partium haud addictum, qui eo minus, quo magis talis est, *impartiale hoc judicium* approbat. Dignum autem, qui glandibus pascatur, aut quisquiliis, censeret Aristarchus, *editionem* (i) (cibi) si quis in ore haberet, quæ inter delicias Hagemanni non est minima. Misereatur tamen ejus Senatus populusque Romanus, tantamque Latinæ lingvæ vim illatam haud vindicit rigidè; quemadmodum ipse barbaris, piis tamen, ita spero, verbis optat: *Miserere, DOMINE*, (k) *animabus eorum.* Nec hac commiseratione indignum se gerit, Germanum se fassus, ubi se Latinum non esse, ostendit. Quid enim (l) *servare conventicula*, nisi Germanismus? quæ celebrari, cogi, agi, latinè dicuntur. Nec aliam patriam agnoscunt phrases Latio ignotæ, cen-

su-

(g) *Pag. 8.*(h) *Pag. 285. bujus judicium impartiale erit facillimum.*(i) *In additiuncula pag. 277. De vera & reali Lutherano- rum in sua coena editione ac bibitione.*(k) *In fine præfationis.*(l) *Cap. 2. pag. 22. Servarunt deinde & alia conventicu- la.*

*suram (m) & approbationem dare, quibus ille seorsim
eodem loco delectatur. Audire (n) verò arma, nec in
Germania nec Latio potuit; cur igitur Lectorem suum
arma mea audiisse scribit? Si vidisse, si inspexisse aut ex-
plorasse dixisset, applausum probatorum Autorum au-
diisset. Sed quis Barbarismos & solœcismos ejus omnes
enumeret? quis plures enarret? quis sine naufragio denuò
hic adductos legat? Qui prægustum eorum ex his paucis
habet, dubio procul respuit & reliquos, me non mo-
nente; Quemadmodum & Tu, *Illusterrime BOSSVETE*,
hinc intelligis, quam ineptus sit, qui barbarus est, ad Te
Scriptorem calami animique politissimi defendendum.
Idem judicium à Te tuique similibus, quod est, à pru-
dentibus & doctis feretur omnibus, si ad bullatas ejus nu-
gas, quibus verba dat prætereaque nihil, vel obiter at-
tendatur. Magistrum verò hujus artis cum innumeris
speciminibus probet se omnino esse, dissimulare tamen
studet hoc maximopere, utque eo magis ab hoc crimi-
ne alienus esse videatur, id mihi passim (o) imputat;*

Poë-

(m) Cap. 5. pag. 70. Qui huic opusculo censuram dedere,
& ipse Pontifex, qui huic libello approbationem dedit.

(n) Cap. 20. pag. 236. Audisti arma hujus Alberti omnia.

(o) Sufficiant tria loca ex innumeris: (1.) In præfat. a. 3.

*Noster hic Albertus in futili suo examine sola inanitate
verborum pugnat, accriminatrice maledicentia: nequit
strophos sophismatum, paralogismos format, fingit as-
dicit, quod & quantum vult, ut sibi possit objicere
quodlibet. Fictionum quarumcunque præconceptæ suæ
opinioni conducibilium feracissimus ac calumniarum
imprudens aut impudens assertor strenuissimus, eò au-
daciior, quò imperitior. (2.) In medio Libri cap. 13.
pag 164. Hæc non intelligit Alberti, ac pro examine*

65

Poëtas in hoc imitatus, qui cum fingendi licentiam affe-
tent, exerceantque, quām qui maximē, ipsam sine figmē-
tis & pigmentis veritatem eloqui videri volunt, histo-
riam autem atque experientiam, testes omni exceptio-
ne majores, in dubium vocare non erubescunt. Imò
ausim de eo, suffragante ipsā veritate, dicere, quod
Sfortia Pallavicinus, (p) inter tui similes, BOSSVETE
Illustrissime, Proceres Ecclesiæ Romanæ, ipsosque Patres
purpuratos Eminentissimus de Petro Svavi tradit: *Præter*
bac, inquiens, *geminâ usus est arte*, *adhibita ab inge-*
niosissimis inter mendaces, nempe à Poëtis. Sita est altera
in ostendanda certa animi firmitate circa id, quod affirma-
tur; dicti siquidem constantia nasci solet à facti stabilita-
te, idcirco alienæ fidei facilè fit Dominus, quicunque est
frontis suæ. Altera est, res particulatim describere
cum iis adjunctis, quibuscum evenire solent, quod quandam
veri speciem ipsis prætendit, quamvis reipsa similes vero
non sint. Ultrumque, cum seorsim jam hoc, jam illud,
faciat særissime, præstat simul ingenti πληροφορίᾳ, ubi
suo non minus quam tuo, BOSSVETE, nomine ante
victoriam (hanc enim consequi tum adhuc studebat)
triumphum canit. *Hæc verba*, inquiens, (q) BOSSVETI
vera esse agnoverè tot Illustres Viri, qui huic opusculo censu-
ram dedere, & ipse demum S. Pontifex, qui huic libello ap-
probationem dedit, & ipsimet Domini Protestantes, qui

per-

& probationibus, quæ ad abundantiam usque promisit,
inutilia verba Lectori obtrudit. Propè finem Operis,
cap. 24. p. 265. Alberti inanitate verborum suisq; topicis
ac strophis sophismatum depugnans verba facit, præte-
reag; nihil, nunc thraisonicè jaicit, &c.

(p) In Appamtu ad histor. Concil. Trident. cap 5. p. 6. n. 3.

(q) Cap. 5. pag. 70.

pervicaces non sunt , perpensis omnibus & singulis verbis agnoscere persuasum habemus ; nam qui rebelles lumini veritatis pervicaces in defendendo errore ac heresi , quam profitantur , his nihil rectum esse , quod eorum heresi adversatur , etiam ex continua contradictione & pervicacia perspectum habemus . Scio , Illustrissime BOSSUETE , Te ipsum nec in Bulla Papali , quam Libello Tuo Innocentius XI. præfixit , nec in calculis , quos in Italia , Gallia & Germania , purpurati quidam & insulati fautores tui adjecerunt , tantum roboris querere aut invenire , ut contra nos divinam Papisticarum traditionum originem domestico hoc testimonio probare ausis ; tantum abest , ut conscientia ipsam nostram hoc modo sit convicta , nosque nolentes volentes ad agnoscendam illarum divinitatem impellat . Interim his opus habebat phaleris , quibus splendorem & robur , & decus , saltem in speciem , sententiæ suæ conciliaret . In hac verò verborum turba , ut cum Gellio (r) loquar , magnitudine inanivata , quomodo locum invenisset ἀκρίβεια , debitè disponens nervoseque explicans calamo , quicquid animo accuratè conceptum fuerit ? Sed enim , inquit ille , (s) videas quosdam sic scatere verbis sine ullo judicii negotio cum securitate multa & profunda , ut loquentes plerumque videantur logi scire . Brevius , sed plenius apud Stobæum (t) Apollonius : πολυλογία πολλὰ σφάλματα ἔχει ; Planè ad mentem SPIRITUS S.: (u) In multiloquio non deerit peccatum . Talia verò παραπτώματα cum

B

apud

(r) Noct. Attic. L. I. cap. 15.

(s) Ibid.

(t) Serm. 36. n. 133.

(u) Proverb. X. 19. בָּרְבִּים מֵרַב וְרַב מֵרַב , Luther. Wo viel Worte sind.

apud Hagemannum passim extent; inter omnia tamen eminent, quæ in ipso Libri limine calceque iterum, ultima nimirum ut convenirent primis, turpisimè commisit. Auspicium Dissertationis suæ facit ab infallibili fidei traditione, idque integris undecim paginis prolixè pertendit. Quām ineptè! Me enim insequi, potius persequi cum voluerit, vestigia quoque mea premere, ac inferius, ubi ego toto capite VI. & VII. hac de re ago, idem demum argumentum tractare debuisset; Quemadmodum etiam non sine novo *apostolias* specimine, capite IV. & V. actum agit, crambemque bis coctam ad pauseam usque integris XVII. foliis apponit. En verò rationem, qua primari quasi sedem traditionibus inter reliquas nugas suas asserit: *Hec*, inquiens (x) in fine auspicii illius sui haud auspicatò, si sincero corde perpendas, quisquis es, cuiuscunque secte protestans, acquiesces Professioni fidei Catbolice, quam per manus traditam, h. e. continua Seculorum serie ad nos transmisam ex verbo DEI & doctrina Patrum bac defensione ostendo. Ergone inter traditiones Apostolicas, de quibus Hagemannus agit, est Professio Tridentina? An quæ ea continentur, solà traditione, quæ Verbum DEI scriptum non est, (nam hoc medium non potest esse Scriptura seu Verbum DEI scriptum, fatente ipso sub initium (y) nituntur?) Quo igitur jure transmissam illam ad nos ex verbo DEI gloriari potest? Sed hoc proprium ei est perpetuumque, magnas nugas ut magno conatu agat. *Valerium Probum Grammaticum Illustrem*, inquit iterum (z) Gellius, ex familiari ejus docto Viro comp̄ri, *Satustianum illud*: Satis eloquentia,

(x) *Pag. 11.*(y) *Ibid. pag. 1.*(z) *Noct. Attic. E. I. cap. 15.*

tiæ, sapientiæ parum, brevi antequam vitâ discederet, sic legere cœpisse, & sic à Salustio relictum affirmasse: Satis loquentiæ, sapientiæ parum; quod loquentia novatori verborum Salustio maxime congrueret; Eloquentiacum insipientia minime conveniret. Atenim - verò loquentia quoque Hagemanno maximè congruit; eloquentia cum insipientia ejus minime convenit; cuius rei testimonia cum, post primum illud ipso Libri initio, singulis capitibus & tantùm non universis paginis det luculentissima, unicum tantùm ex ultimis, si ordinem species, si magnitudinem, haud è postremis, lubet addere, ubi inania ineptaque verba non pauca, quæ ipse non intellexit, prætereaque nihil, invenis. Nec hic, inquit, (aa) (in S. Cœnâ) Dñ. Alberti statuit præsentiam realem & manducationem Corporis CHRISTI per ubiquitatem, sed fingit materiam quandam cœlestem, quam accipiant Lutherani cum suo pane. Ubinam quæso statuo præsentiam realem & manducationem non Corporis CHRISTI, sed fingo materiam quandam cœlestem, quam cum pane accipiamus? Nemo verò promptior est Hagemanno, more locutujorum & blatteronum ad respondendum: Sic enim, inquit (bb) Albertus ait cap. XVI. At verò materiæ terrestris non tantum vocatur in ipsâ cœnâ panis & vinum, sed & tunc debet esse medium communicandi nobis materiam cœlestem. Iterum pag. 424. inquit: Præceptum de manducatione ac bibitione præmisit, urionem materiæ terrestris & cœlestis subjunxit. Hæc sunt commenta, quæ meritò ridebunt Calviniani, queis singitur præter præsentiam ubiquitariam sumtio materiæ cœlestis, quæ sane non potest esse Corporis & Sanguinis DOMINI. At verò vides,

(aa) In Additiuncula num. ii. pag. 278.

(bb) Ibidem.

mi Hagemanne, Tuque, *Illustrissime BOSSVETE*, rides
 dubio procul tam insulsa commenta, quibus iniquissimè
 falsissimeque mihi affinguntur, quæ in mentem mihi
 nunquam venerunt, nec venire potuerunt. En! enim
 claram literam, quâ contrârium assero, eloquor, confir-
 mo: *Materia*, inquit, (cc) *terrestris non tantum vocatur*
in ipsa sacra Cœnâ panis & vinum, sed & tunc debet esse
medium communicandi nobis materiam cœlestem; ideoque
 dicitur *Kouwia*. NB. *Corporis & Sangvinis CHRISTI*,
1. Corintb. X, 16. Nec non altero (dd) loco: *Hanc ob-*
causam ipse CHRISTUS in verbis institutionis præceptum
de manducazione ac bibitione præmisit, *unionem materiæ*
terrestris & cœlestis subjunxit: *Edite*; *Hoc est* NB. *Cor-*
pus meum: Bibite; *Hoc est* NB. *Sangvis meus*, *Mattb. XXVI.*
v. 27. 28. Idem prorsus dixeram jam iterum iterumque:
Substantia (ee) utriusque necessariò debet remanere, cum
panis ipse ipsumque vinum debeant esse media, quibus *Cor-*
pus & Sangvis CHRISTI distribuantur & accipientur, *1. Co-*
rinth. X, 16. Similiter: (ff) *Et quæso*, *quomodo panis*
& vinum, *cum debeant esse media communicandi Corpus*
& Sangvinem CHRISTI, &c. Dubito, an scapha-
 clarius possit scapha sicutusque sicutus dici, quam à me
 materia cœlestis in S. Cœnâ Corpus & Sangvis CHRISTI
 vocatur. Ubiquitatem verò Θεανθρώπων tollo aut violo
 haud magis per assertam unionem sacramentalem mate-
 riæ cœlestis & terrestris in cœnâ, quam ipse CHRISTUS,
 qui non minus præsentiam nobis suam omnibus die-
 bus

(cc) In Exam. Prof. Eid. Trident. cap. 16. pag. 419.

(dd) Ibid. pag. 424.

(ee) Ibid. pag. 416.

(ff) Ibid. pag. 418.

bus (gg) usque ad consummationem Seculi, quām Corpus & Sangvinem suum in cœnâ promisit. Imo ubi quitas CHRISTI realem Corporis & Sangvinis DOMINICI præsentiam longè reddit probabiliorem in cœnâ; tantum abest, ut evertat illam aut labefactet. O quām felicem diceremus Hagemannum, si sententiæ ejus atque placita tam firmo talo niterentur! Sed sive ad Scripturæ oraculum, sive ad Patrum assensum provocet, aquam sibi hærere, seque munimentum in arena exstruere prodit ipse. En specimen in utroque probandi genere unō locō datum, iisdemque verbis exhibitum:
Jacobea, inquit, (hh) *unctio fuit eadem, quam Patres seculis prioribus describunt, & juxta Jacobi præceptum, adhibendam docent, & bac eadem est cum nostra. Sensum verborum fingit D. Alberti prorsus novum, à nullō Patrum visum vel approbatum; verum sensum verborum Apostoli invertit, quibus Apostolus absolute promittit remissionem peccatorum; Sanitatem verò corporis conditionaliter, ut disertè pronunciant duo Oecumenica Concilia, Florentinum & Tridentinum.* Quæstio nimirum erat, an unctione ægrotantium Jacobi V. sit extrema unctione agonizantium in Ecclesiâ Romanâ, quam illa inter ipsa Sacraenta solenniter recepit? Ego negabam hoc. tribus firmissimis usus rationibus, quippe quod funiculus triplex naud facile rumpi poscit aut solvi: *Jacobea*, inquiens, (ii) 1.) quibus vis infirmis conferebatur: *ad Genes. 15. v. 14. Papistica* verò, tanquam extrema, pertinet ad candidatos mortis, unde Sacramentum exeuntium appellatur, notante ipso Concilio Tridentino Sess. XIV. cap. 3. 2.) *Jacobus* iis, quo

B 3

quos

(gg) Matth. XXIX, 20.

(hh) Cap. 8. artic. 3. pag. 108.

(ii) In Exam. Prof. Fid. Trid. cap. 10. pag 251. seq.

quos inungivult, peccatorum remissionem non absolute, sed conditionatè pollicetur. Si peccata fecerit, idem est, ac si diceret, si peccatis morbum accersiverit; si infirmitate ideo castigatus fuerit, quod peccata fecisset, DOMINUS preter corporis valetudinem unctione miraculosà emendatam peccata illa insuper, quibus eam sibi conciliaverat, clementer ei dimittet; Papistica verò bunc effectum vindicat sibi absolute, cum potius ille absolute sit ei denegandus. Denique promissio 3.) levandarum corporis agritudinum Jacobæ tanquam miraculosa fuit propria. Quid ad hæc Hagemannus? pauca; propter gravitatem nimirum dicentis, quasi sufficeret Pythagoreum illud: 'AUTÒS ΕΦΑ, Hagemannus dixit: Jacobæ unctione eadem est cum nostrâ. Atenim verò sub iudice lis est de Papistica unctione, an sit eadem cum Jacobæ nec ne? ubi affirmanti omnino incumbebat probatio; nuda verò assertio nihil est aliud, quam adoleσχα vana & inepta. Sit verò unctione apud Jacobum eadem, quam Patres seculis prioribus describunt; quid tum postea? Hæc enim non eadem est, cum Papistica, sed toto cœlo diversa. Adducit Hagemannus testes, B. Ephrem, Chrysostomum, Innocentium atque Augustinum; qui tamen contra ipsum sententiam dicunt. Si oleo ægrotantem, inquit Ephrem, (kk) inungis; Chrysostomus: (ll) Sacerdotes habere potestatem juxta illud Jacobi: Infirmatur quis ex vobis; Innocentius (mm): Illud Jacobi V. de fidelibus ægrotantibus accipi vel

(kk) De Vita Spir. ad Mon. cap. 7.

(ll) L. 3. de Sacerd.

(mm) Ad Decent. Episcop. Epist. 1.

vel intelligi debere, non est dubium; Augustinus: (n.n.) *Quoties aliqua infirmitas supervenerit; plane juxta rationem & observationem meam primam, quâ Jacobeam & Papisticam unctionem non convenire, sed differre, ad oculum ostendi: Jacobea enim quibusvis infirmis conferebatur; āσθετις, infirmatur aliquis, Jacob. V, 14. & Chrysostomus cum illo; si agrotantem, &c.* Ephrem; *de Fidelibus agrotantibus, &c.* Innocentius *quoties NB. aliqua infirmitas supervenerit, Augustinus;* Papistica verò tanquam extrema pertinet ad Candidatos mortis. Quem unctionis sensum apud Apostolum proinde non novum & à nullo Patrum visum vel approbatum esse, hinc simul manifestè constat. Quid verò ad nos Concilium Florentinum & Tridentinum, nova illa & omnino Papæa, quæ eum loco Reiconsistant, nullo jure subsellium Judicis adversus nos occupare possunt. Nondum autem ineptiarum & falsitatum satis. Testem enim omni exceptione majorem, Cardinalem Cajetanum, quem pro me (oo) adduxeram, repudiat, simulando (pp) contra conscientiam, me non addidisse, ubi & quo loco hæc dicat. Inspice verò, *BOSSVETE* *Illustrissime, haud grayatim (qq) verba mea: indicem* meum digitum, quem ad *Commentarium in Epistolam*

Jaco-

(nn) *Serm. 215. de Temp.*(oo) *In Exam. Prof. Fid. Trid. cap. 10. pag. 253.*(pp) *d. l. pag. 108. in fine: Subjungit (Alberti) verba Cajetani, quasi negot ex verbis Jacobi V. vel ex effectu hæc intelligenda de Sacramentali unctione; sed non addit, ubi & quo loco hæc Cajetanus dicat, ideoque verbis Alberti non credimus. Extant verò allegata Cajetani verba in cit. Commentar. fol. 212. a.*(qq) *Recte Cardinalis Cajetanus ipse in Jac. V. &c. p. 252. seq.*

Jacobi cap. V. manifestè protendo, clarissimè videbis. An ignoravit Hagemannus, Cardinalem Cajetanum Commentarios in Epistolas Pauli, & aliorum Apostolorum scripsisse, non ignobilem operum Theologicorum partem? Annon intellexit nervosam & communem formulam, qua Commentarios designamus, quoties in Librum aliquem Biblicum Scriptores allegamus? Hæc verò inscitia quām indecora sit Theologo cum Adversariis concertanti, Tu, Episcope Judicosislime, dubio procul me non monente intelligis non minus, quām detestaris. Sed & ille Te, Bone Lector, alloqui, tuumque judicium in causa non diversa, nec minoris momenti requirere haud erubescit (rr): *Bone Lector, inquiens, hic audisti verba, cuius nec vola, nec vestigium est in Verbo DEI, nec in Scriptis SS. Patrum, & tam absurdâ, ut & ipsum Alberti puduerit plenam sensum suum exprimere, qui non est in his verbis.* Sed & ego sententiam uniuscujusque, qui me legit & intelligit, audiam lubentissimè, certus de suffragio & applausu nequaquam mihi denegando, ubi litera ipsa loquitur pro me ac testatur liquidissimè. Fraudem verò, quam in allegando me commisit, velim ante omnia observes. Quæstio nimirum Te inter, *BOS-SVETE Illustrissime*, ac me erat: An extra usum cœnæ Corpus CHRISTI cum pane consecrato sit unitum. nec ne? Nos verò nisi in usu ipso præsentiam admittere non videri, notaveras dixerasque ipse. Ad hoc ego: *Rectius, inquio, (ss) dixisset, nos revera non admittere;* tantum abest, ut Te plus quam par est, imputasse nobis putaverim. Rationem etiam asserti mei (nos extra usum cœnæ unionem corporis & panis non admittere)

aper-

(rr) Cap. 17. pag. 194.

(ss) In Exam. Prof. Fid. Trid. cap. 17. pag. 447.

apertè (tt) dederam : *Cum unio sacramentalis sit transiens, ordinata præcise ad comedionem & bibitionem; non permanens, qualis est personalis.* Qua igitur fronte scribere non erubuit, verba illa mea tam absurdæ esse, ut & ipsum me puduerit plenum sensum meum exprimere, qui non sit in his verbis ? Plenè omnino dixi planeque sententiam meam, adeò, ut à quolibet mediocriter docto facile intelligi potuerim. Bardus verò sit tal-paque cæcior necesse est, qui hujus rei nec volam, nec vestigium in Verbo DEI ac scriptis Patrum observet. Lumen, ut pervidere illud potuerit Hagemannus, accendi prætulique ipse : *Efficacia, inquiens, (uu), consecrationis est hypothetica, innixa conditione manducandi & bibendi, qua non impletâ illa in actum secundum non erumpit.* Hanc ob causam ipse CHRISTUS in verbis institutionis præceptum de mandatione ac bibitione præmisit, unionem materiæ terrestris & cœlestis subjunxit ; Edite ; hoc est Corpus meum : Bibite ; hoc est Sangvis meus, Matth. XXVI, 26. 27. 28. Et (xx) panis & vinum debent esse media communicandi Corpus & Sanguinem CHRISTI. Iterumque mox : Panis & Vinum debet esse medium communicandi nobis materiam cœlestem ; ideoque dicitur Koïwoia Corporis & Sanguinis CHRISTI, 1. Corintb. X, 16. Qui hæc, non tam mea, quàm ipsius SPIRITUS S. verba legit & attendit, næ ille plus quàm volam aut vestigium, ipsam nimirum unionem sacramentalem, restrictam ad usum cœnæ, in illis invenit, illumque hiatum, quem in Scriptura meoque ex ea Libello Hagemannus fingit,

C

nul-

(tt) Ibidem.

(uu) Ibid. pag. 423.

(xx) Ibid. pag. 418.

nullum esse agnoscit. Idem apparet ad oculum unicuique, qui Patrum Scripta vel leviter inspicit, inque iis, quam Hagemannus fingit, lacunam non deprehendit. Pontifex ipse, Clemens Romanus: *Tanta, inquit (yy), in altario certè holocausta offerantur, quanta populo sufficere debeant.* Quod si remanserint, non reserventur incrustinum, sed cum timore & tremore Clericorum diligentia consumantur. Ita de eo, quid fieri debeat, graviter ille. De facto verò, quod Regulæ illi convenit prorsus, ipsaque Ecclesiæ Romanae praxi simillimus ejus Papa, Innocentius, Sacerdotem memorat (zz) solitum fuisse, Dominicum corpus consecratum in tres partes dividere, quarum unam calici immittat, aliam Diaconus communicet, tertiam ad viaticum, si opus fuerit, in patina usque ad finem reservet; si autem opus non fuerit, eam Sacerdos unus ministrorum in Communione accipiat. Hæc verò dum legis, Episcope Doctissime, dubio procul meministi eorum, quæ jamdudum inter Vestros etiam nonnulli de Scriptis Clementis Papæ rectè observarunt prudenterque ac cordate monuerunt. Inde non est, inquit civis tuus Philippus Labbe, Jesuita (a), quod quidquam modo addam iis, quæ Eminentissimi doctrina ac pietate Cardinales, Baronius & Bellarminus aliique jam observarunt, cum Catholici, tum etiam heterodoxi Censores, Coeus, Perkinsus, Rivetus, Usserius, Blondellus, Vossius, Dalmatus, &c. Ego itaque, qua spe specieque victoriæ suppetias ab ipso petere ac exspectare possum? Atenim verò cum hoc judice aut teste saepius utatur Hagemannus,

---

(yy) Epist. 2. que citatur e. trib. gradib. dist. 2. de Consecratione.

(zz) Lib. de divin. offic.

(a) De Scriptorib. Ecclesiast. Tom. I. pag. 236. (xx)

nus , sententiam ejus hoc etiam loco audire stareque ea aut cadere non gravabitur. Kar' ἀρχωτον nimirum, scholæ stylo, valent haud parum , quæ καὶ αἱ λόγιαι nihil roborishabere ac afferre possunt. Sed sapientius tam ferculneis , potius stramineis fulciminiibus insistit Hagemannus. Quanto periculo suo , viderit ipse. De Dionysii Areopagitæ operibus , quæ inter oracula ille sua haud raro veneratur , conclamatum est , in Ecclesia etiam Romana , tuaque in primis Gallia , BOSSVETE Illustrissime. Vide , inquit (β) inter alia Labbeus iterum , Morinum (præclarum illud eruditæ Galliæ Decus,) omnia ad vivum resecantem ; unde disces , plurimos Catholicos ab aliquot seculis aut dubitasse , aut negasse , aut certe insinuasse , sibi non omnino probari Areopagita factum indubitatum esse , quæ ejus nomen preferunt Opera. In iis numerare possis Antonium Faeventinum apud Johannem Picum in Responsione ad Object. III. Thedorum Gazam in Prefat. Problem. Alexandri Aphrodis. Laurentium Vallam in cap. XVII. Actuum Apostol. Cælium Rhodiginum , Joannem Episcopum Roffensem , Thomam Cajetanum de Vio Cardinalem , Desiderium Erasmus , Sextum Senensem , Sirmondum , Petavium , qui que multorum instar esse posset , Illustrissimum Episcopum Vabrensem Isaacum Haberzum in Archieratico. Nudius quoque tertius (Anno 1660.) Johannes Launojus , Constantiensis , Presbyter & Theologus Parisiensis , inter varia de duobus Dionysiis , Atheniensi & Parisiensi , opuscula (quorum fronti dissertationem Jacobi Sirmondi de eadem materia præfixit) emisit in lucem pag. 407. seqq. secundæ partis judicium (γ) de libris

C 2

Dio-

(β) Ibid. pag. 767. seq.

(γ) Auspicium hujus judicii talē est , d. l. pag. 407. Ratios

nes

mes multæ sunt, quibus ego adducor, ut credam libros
istos Ψευδεπτυχαράξ esse. Aliæ in ipso librorum con-
textu & scriptione inhærent, aliæ extrinsecus as-
sumuntur; quas dēinde per integra IX. folia pertendit
ac deducit.

(8) *De Sacram. Eucharist. L. IV. cap. 3.* *ibid.* (9)

(8) In 1. Corinth. ii. 14. Auctoritate patrum suorum invenimus (9)

(?) *Summa Angelica tit. de Eucbarist. membr. 3. qu. 9.*

scil. suis, Clemente R. Dionysio Areopag. & Liturgiis Apostolicis Hagemannus; pugnetque si Vir est, fortius & aptius è Scriptura pariter & Antiquitate. Id verò cum neglexerit facere hactenus, ubi novum Pyrgopolenicen agens, spiritu diffidare voluit,

Quasi ventus folia, aut panniculam tectoriam, quicquid ego ex illis SPIRITUS S. & Ecclesiæ armamentariis fortissimè objeci; ratus, sufficere si nec volam, nec vestigium ejus, quod asserueram, in Verbo DEI nec in Scriptis SS. Patrum esse audacter diceret; præstabit forsan, ubi distinctius oppugnat argumenta mea, tam è Scriptura, quam è Patribus de prompta. Audi hominem, novumque suspice artificium, quo utitur. Arianum enim simulat, & ut metum injiciat mihi, sub hâc horrendâ larva: *Sic, inquit, (n) diceret Arianus: Rationes tuæ Biblicæ, quas pro CHRISTO adducis, asserens eum Patri consubstantialem, stramineæ sunt, nec tantum ad placitum Arii explicaret, sed & alia Scripturæ loca afferret, quibus probaret, Filium minorem esse Patrem.* O compendium, cuius simile in cathedris Disputationum hactenus non adhibitum fuit; & in dispendum quidem Catholicæ veritatis de ὁμοσίῳ Patri Filio ab Hagemanno inventum! Hoc enim magistro dicere sufficit, rationes Biblicas esse stramineas; probatione verò non est opus, quam ego, ex simplicitate nimirum mea, hujus artificii & acuminis Hagemanniani nondum conscientis, adjeceram, ubi Confirmationem (g) Papisticam negayeram esse Sacramentum. Id verò cum subschemate Ariani evertere hîc voluerit Hagemannus, pa-

C 3 ria

(n) Cap. 8. art. 1. pag. 101.

(g) In Exam. Profess. Fid. Trident. cap. 10. pag. 238. seqq.

ria omnino mecum facere ostendereque debuisset, quid in probatione mea Biblica ille desideraret; quemadmodum etiam Φευδερμηνείαν Arii illaque Scripturæ loca, quibus probaret Filium esse Patre minorem, indicare necesse habuisset, si quid adversus me hâc via obtinere voluisset. Sed ille de novo invento suo in sinu quasi gaudens planeque securus, nihil horum facit; potius eadem arte, paucissimis omnino verbis, subsidium, quod Antiquitas orthodoxa in doctrinâ illâ vere Catholicâ de Filii ὄμοστία nobis submittit, statim rejicit: *Rationes*, inquiens, (i) etiam Ecclesiastice, quas pro CHRISTO adducis ex autoritate Patrum, sunt falsi nominis ac spuriae, nullus afferit Filium esse Patri consubstantialem; quod bisce respondebit Alberti, idem ei respondemus contra sua argumenta. Quasi verò ex Clemente R., Dionysio Areopagita, Liturgiis Apostolicis aliisque similibus nullius aut dubiæ fidei documentis pro Deitate Filii, sicut Pontificii pro Sacramento Confirmationis, pugnaremus. Nostrî sunt prisci Catholicæ Ecclesiæ Doctores omnes; nostra, integra Oecumenica Concilia; imò à tempore Nicenij I. plena deinceps inter Catholicos & extra controversiam posita fuit istius dogmatis assertio; nec jam canalibus & rivis, sed torrentibus & fluviis effusa, totam inundavit Ecclesiam; ceu verè non minus, quam eleganter scribit Petavius, (x) Parisiensis Theologus, & quo nescio (judicio Gasendi, (λ) inter doctissimos Gallæ Scriptores haud postremi,) an habeat erudita Jesu societas doctiorem. Sed Hagemannus nullo alio modo medioque commodius uti

(i) Cap. 8. artic. I. ibid.

(x) In Prefat. Tom. II. Oper. Theol. dogm. cap. I, 8.

(λ) In vita Peiresci Lib. 3. pag. 255.

uti potuit, heluo ubi Ecclesiasticæ Antiquitatis videri voluit, tametsi ne primis quidem labris eam degustasset. *Neque enim nullus* (μ) (*en πληροφορίαν hominis in doctrinā maximī momenti!*) *SS. Patrum* scripsit, quod per consequentiam vel quovis modo tacitè aut implicitè continetur in *Scripturā*, esse *Verbum DEI* scriptum, quod *Scriptura* quidem quoad sensum implicitè complectitur, sed ut sensum hunc ac notitiam sensus certam habeamus, traditio est necessaria ac *Apostolica*, à qua Ecclesia accepit *Scripturam*. O supinam Thrasonis ignorantiam, quā nemo laborat, nisi hospes in Antiquitate. *Etiamsi* eam, inquit *Dionysius Alexandrinus*, (v) dictionem non invenerim in *Scripturis*, tamen ex *Scripturis* sententiam colligens ($\tauὸν νῦν συναγαγὼν$) cognovi, quod qui Filius est $\mathfrak{E}$ Verbum, non alienus est ab Essentia Patris. Etsi verbum ipsum, inquit *Augustinus*, (ξ) in lege scriptum non invenitur, res tamen ipsa invenitur. Quid mirum? nam & *CHRISTUS* mortuorum resurrectionem adstruxit ex eo, quod *DEUS* sit *DEUS* Abrahæ, *Matth. XXII, 32*. Quod exemplum hujus Doctoris sui secuti sunt Apostoli, *Actor. IX, 22. X, 43.* $\mathfrak{E}c.$ Credo, alienis eum oculis uti, quando Patrum scripta se perlustrasse simulat, & Compilatoribus, *Jodoco Coccio* (o) & *Jacobo Gaulterio* (π) eorumque similibus credere nimis, in quorum fidem inquirere prius debuisset. Parcere vero sibitantumq; ab humeris suis onus removere voluit, quippe quod ferendo ei ac sustinendo haud essent. Callidè omnino, sed non candide; *Qua usus etiam astutia est*, quando non super

Scri-

(μ) *Cap. 5. pag. 72.*(v) *Apud Athanas. in Libello de ejus sententiā.* ($\circ$)(ξ) *In Epist. 178.*(o) *In Thesauro Catbōl.*(π) *In Tabulis Chronographi.* .
22. 249. 8. 903 (v)

Scriptura & Patrum autoritate, sed argumentis meis non tam certare, quam triumphare videri voluit. Enim, quam breviter leviterque expedit omnia. Examinaveram (ρ) subtilitatem, potius futilitatem eorum, qui septem in Papatu Sacra menta è proportione inter corporalem & spiritualem vitam deducunt. Ostenderam 1.) proportionem hanc in multis claudicare, quod non sint distincta media augmentationis & nutritionis naturalis, cum diversa fingant Sacra menta Pontificii pro augmentatione & nutritione spirituali: 2.) Inverteram hoc argumentum, concludendo, ut quemadmodum idem cibus & potus nutrit, & augmentat simul; ita Eucharistia tamquam cibus animæ, tam ad augendam, quam nutriendam vitam spiritualem absque Sacramento Confirmationis sufficiat; adeò ut fateatur Svarez (σ), *in bac congruentia & proportione exactam similitudinem, non inveniri.* Monueram 3.) speculationem hanc prorsus esse $\alpha\gamma\pi\alpha\phi\sigma\nu$, ingenio hominis è naturalibus normam praescribente arbitrio CHRISTI in supernaturalibus, tantà quidem audacia, ut Svarez, (τ) postquam tractationem de hac proportione absolvit, concludere & exclamare audeat: *Rectè ergo septem Sacra menta, à CHRISTO instituta sunt, eisque sufficienter Ecclesiæ est provisum.* Sacra menta nimurum, si his credas hominibus, nos quidem debemus CHRISTI gratiæ; sed CHRISTUS ipse Pontificiorum subtilitati, quod ea rectè instituerit. Quid ad hæc Hagemannus? Scimus utique, inquit, (v) *industrios esse Protestantes ad ever-*

ten-

(ρ) *In Exam. Prof. Fid. Trident. cap. 10. pag. 234. seqq.*

(σ) *In 3. Thomæ Tom. III. pag. 168.*

(τ) *d. l.*

(v) *Cap. 8. pag. 99.*

tendam & enervandam doctrinam Ecclesie sanam, san-
ctam, morigeram, juxta illud, erit enim tempus, cum
sanam doctrinam non sustinebunt, *i. Timoth. IV, 3.* Sed
quid? an tunc recte agitur in negotio salutis, cum doctri-
na Catholicæ Ecclesie invertitur; annon egent bisce reme-
diis ad salutem Protestantes? Ita quidem gloriantur, at
merito timeant, ne fides illa perfidia sit, fiducia præsum-
tio, certitudo salutis in desperationem vertatur mortis ho-
rà, & hoc quidem magnopere verendum est, nisi & ipse
& sanctitatem, & necessitatem Sacramentorum agno-
scant, bauriantque aquas salutis de fontibus Salvatoris,
nobiscum æquè indigentes. O Disputatorem eximium,
cujus similem eruditus nunquam habuit vidiisque orbis!
Omnia enim refutat, respondendo nihil; ipseque si-
lendo ad silentium, scilicet, me redigit. *Arriagæ*, Je-
suitæ doctissimi, confessio de se ipso hæc est: (Φ) *Per vi-*
ginti jam annos continuò in Scholis degens & in nobilissimis
Academiis frequentissimis Disputationibus præsens, ne vel
semel aliquem Reductione per impossibile utentem audiri.
Idem si ego ad me, de Hagemanni nova disputandi arte
quæ observaverim, narrantem applicarem, minus ad-
huc, quam par esset, dicerem atque attestarer: Nam per
quadraginta annos, & ultrà, frequentissimis (præfisci-
ni!) disputationibus nostra in Academia præsens, ne-
minem tamen, qui hoc Hagemanni artificium calluerit,
exercueritque, memini me unquam audivisse. Non-
dum tamen exhaustus est omnis ejus apparatus, artificiis
refertissimus non paucis nec vulgaribus, quem inter
disputandum exponit passim. Isæum, celebrem in hac
palæstra magistrum, laudat *Plinius*, (χ) *quod proæmie-*

D ~~APOR~~ tur

(Φ) In Cursus Philosoph. proæm. pag. i.

(x) *Epistolar. II, 3.*

tur aptè, narret aperte, pugnet acriter, colligat fortiter,
ornet excelse: postremò doceat, delectet, afficiat. Horum, quippe quod communia videantur esse nimis, nihil in Hagemanno reperies; Artem verò maledicendi totam sibi vindicavit, quam Isæus non exercebat, nec Plinius deprædicabat. Sic enim singulare quid affectare ac jactare potuit; quod & sàpissime fecit. *Hostilis* enim *animus* hujus *Scriptoris* non modò in fronte *Operis* sèse prodit, sed patentius in *Operis* progressu sèse aperit. *Ibi* *Auctor* ferè ne periodum quidem claudit, quin *banc suam maledicendi propensionem Lectoribus detegat*; quod de Hagemanno ego certitudine longe majori, quam de Petro Svavi *Pallavicinus* (ψ), asserere possum. Imò parum ipsi est, me, quem hostem sibi hoc in conflictu elegit, calumniis impetere; nisi & hoc faciat aliis, *B. Hülsemanno* (ω) ejusque similibus Ecclesiæ Doctoribus optimè meritis. *Efficacissima* nimirum ratiō est laudis à pluribus obtinendæ, stylo maledico de pluribus scribere; quod cum ironice protulerit idem *Pallavicinus* (αα), Hagemannus loco oraculi habuit, sibique dictum putavit. Nihilominus ut apud non legentes, aut non intelligentes hanc Sophisticen ejus, tantam à se culpam eo speciosius removeat, hoc mihi vitium haud rarò (ββ) exprobrat;

eo-

(ψ) *In Apparatu ad histor. Concil. Trident. loc. cit.*

(ω) *Cap. 2. pag. 29. Fuit litigator improbus adversus suos Confratres Lutheranos, & Antagonistam suum Calixtum, Doctorem Helmstadiensem: à quo sàpius vicitus, & convictus verbis S. Scripturae, de Necessitate B. O. aliquaque Articulis, de quibus inter se concertabant, semper tamen protervior insurrexit. Etc.*

(αα) *Ibid. pag 5.*

(ββ) *In prefat. A. 4. Huic Alberti frons est sine omni fronte,*

eodem nimirum artificio usus, quō nugacissimus homo dicacitatem falso (γγ) mihi quoque adscribebat. Sed & hāc in primis ratione satis superque ostendit, quam ineptus sit ad ipsissimum Ecclesiæ Romanæ Palladium, Tridentinæ nimirum fidei Professionem, Teque, *Illusterrime BOSSVETE*, Scriptorem modestissimum placidissimumque, publico scripto defendendum. Hæc verò omnia ejus παραπλάνα, quæ in Grammatica dictione barbarā & impurā; in arte disputandi ἀμεθοδίᾳ nūgisque suis; in Theologia verò in primis ignorantia sacrarum literarum & Ecclesiasticæ Antiquitatis; tandem etiam calumniis ingentibus atque crebris turpisime commisit, si ὡς ἐν τύπῳ ante oculos iterum mihi aliisque ponam, videor omnino cernere denuo Bacchum leonis exuvio indutum, quem in limine obviam iam habui, exceptum ibi benignius, durius autem hic, alia nimirum indignum respon-

sio-

te, qui fictiones fictionibus, calumnias calumniis innectere prorsus non erubescit. Enim verò fictiones ubique cumulat ac prioribus novam subdit. Ibidem)(. O miserum Magistellum! qui nihil scivit, nisi fingere & calumniari. Post medium, pag. 201. Cum nihil respondere queat prudenti aut Christiano homine dignum, convicia atque officias ineptas effudit. Item pag. 236. Quia in cerebro ejus conclusum est bellum adversus Ecclesiam, adversus veritatem, cuius impatiens, damnat frustra omnia, quia fœdus cum heresi pepigit ad bellum contra Ecclesiam continuandum, & quibus armis, solis Sophismatum Strophis, fictionibus calumniarum in Ecclesiam atque errorum obstinata defensione. Similiter ibid. Audisti arma hujus Alberti omnia. Nonne merē sunt calumnias? Et pag. 237. Ad calumnias iterum convertitur. Etc. (γγ) Vide supra pag. 7. not. O.

sione aut refutatione, culpa sua dimittendum. Nihil tamen, quod ab Antiquis simili occasione prius dictum non fuerit, afferam ego, additurus etiam de meo plane nihil. *Abibit itaque (ita è Patribus Græcis Eusebius) (δδ) nobis quidem Philosophus, ceterum asinus leonis intectus pelle.* Aut per Apostrophen *Lucianus: (εε) Nec opus est quopiam, qui tibi leonis exuvium detrabat, quo palam fiat Te Cantbelium esse, nisi si quis sane ab ipsis hyperboreis hospes modo ad nos advenerit, aut usque adeò Cumanus sit, ut qui viderit, non protinus intelligat, te omnium hujusmodi animalium ferocissimum esse, aut expectet, ut te præterea rudentem audiatur.* Aut si crassius hoc, uti clarius, idem multo lenius (ζζ) cumque eo ego: *Latuit me, eum sub leonis exuvio ridiculam quandam simiam tectam babere; adeo absurdum narrabat.* *Auditum (ηη) admissi risum teneatis, Amici.*

(δδ) *Adversus Hieroclem:* Οιχήτεται μὲν ἡμῖν Φιλόσοφος, ὃν δὲ τῇ τῷ λέοντῷ ἐπικρυπτόμενον δέρη.

(εε) *In Pseudologista, sive de Apophrade:* οὐδὲ δεῖ τινος τῷ ἀποδύσοντος τὴν λεοντῆν, ὡς Φανερὸς γένοιο, κανθάλιον ᾖν, εἰ μή τις ἄρα ἐξ ὑπερβορέων ἄρτι ἐσ ἡμᾶς ἤκοι, η ἐσ τοστὸν Κυμαῖον εἴη, ὡς μὴιδῶν ἐυθὺς ἐιδένοι οὐνων απάντων ὑβρισταῖον σε οὐτα, μὴ περιμείνας ὄγκωμένη προσέτι ἀκέψειν.

(ζζ) *In Philospeude sive Incredulo:* ἐλελήθει με, ὑπὸ τῆς λεοντῆς γελοῖον τινα πίθηκον περισέλλων οὕτως ἀτοπα διηγεῖτο.

(ηη) *Hort. L. de Arte Poët. ad Pison.*

